

Y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR) Adroddiad Safle Wylfa

Adroddiad ar gyfer y cyfnod 1 Ionawr – 31 Mai 2018

Rhagair

Cyhoeddir yr adroddiad hwn fel rhan o ymrwymiad ONR yn sicrhau bod gwybodaeth am weithgareddau arolygu a rheoleiddio yn ymwneud â'r safle a sonnir uchod ar gael i'r cyhoedd. Dosbarthir adroddiadau i aelodau SSG (Grŵp Rhanddeiliaid Safle) Wylfa ac maen nhw hefyd ar gael ar wefan ONR

(<http://www.onr.org.uk/l/c/>).

Fel arfer bydd arolygwyr safle ONR yn mynd i gyfarfodydd SSG lle cyflwynir yr adroddiadau hyn a byddant yn ymateb i unrhyw gwestiynau a godir yno. Dylai unrhyw un sydd yn dymuno ymholi am faterion a drafodir yn yr adroddiad hwn gysylltu â'r ONR.

TABL CYNNWYS

1 AROLYGIADAU.....	3
2 MATERION ARFEROL.....	3
3 MATERION ANARFEROL.....	4
4 GWEITHGARWCH RHEOLEIDDIOL.....	4
5 NEWYDDION GAN ONR.....	5
6 CYSYLLTIADAU.....	6

1 AROLYGIADAU

1.1 Dyddiadau arolygu

Cyflawnwyd arolygiadau gan arolygwr safle diogelwch ONR, gydag arolygwyr arbenigol ONR, ar y dyddiadau canlynol yn ystod y cyfnod adrodd:

- 12-14 Chwefror: Arolwg o systemau canfod ac atal tân yn adeilad yr adweithydd.
- 19-21 Mawrth: Amod Trwydded 4, 5, 5, 35 a 36 arolwg cydymffurfio.
- 11-12 Ebrill: Amod Trwydded 9, 10 a 12 arolwg cydymffurfio.
- 9 Mai: Wedi dilyn ymarfer dangos Radsafe.

2 MATERION ARFEROL

2.1 Arolygiadau

Cynhelir arolygiadau ar y safle fel rhan o'r broses monitro cydymffurfiaeth â'r canlynol:

- yr amodau a atodir gan ONR i'r drwydded safle niwclear a roddwyd o dan Deddf Safleoedd Niwclear 1965 (NIA65) (fel y diwygiwyd);
- Deddf Ynni 2013
- Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 (HSA74);
- rheoliadau a wnaed o dan HSA74, er enghraifft Rheoliadau Ymbelydriadau Ïoneiddio 1999 (IRR99) a Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999 (MHSWR99).

Mae'r arolygiadau yn cynnwys monitro gweithredoedd y trwyddedai ar y safle yn gysylltiedig ag unrhyw ddigwyddiadau, gweithrediadau, gwaith cynnal a chadw, prosiectau, gwaith addasu, newidiadau achosion diogelwch ac unrhyw faterion eraill a allai gael effaith ar ddiogelwch. Mae'n ofynnol i'r trwyddedai wneud trefniadau digonol a'u rhoi ar waith o dan yr amodau a atodir i'r drwydded er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyfreithiol. Mae arolygiadau yn ceisio barnu digonolrwydd y trefniadau hyn a'u gweithredu.

Yn y cyfnod hwn, cynhwysodd arolygiadau rheolaidd safle Wylfa y canlynol:

- gwaith archwilio, cynnal a chadw, arolygu a phrofi;
- rheoli gweithrediadau gan gynnwys rheoli a goruchwyllo;
- hyfforddiant, cymwysterau a phrofiad staff;
- addasiadau i offer, cyfarpar ac achosion diogelwch;
- adeiladu ac/neu gomisiynu offer;
- parodwydd am argyfwng;
- diogelwch radiolegol;
- rheoli gwastraff ymbelydrol;
- datgomisiynu;
- newidiadau trefniadol;
- sicrwydd ansawdd a chofnodion;
- diogelwch diwydiannol;

Yn gyffredinol, barnodd ONR fod y trefniadau a wnaed ac a weithredwyd gan y safle mewn ymateb i'r gofynion diogelwch yn ddigonol yn y meysydd a arolygwyd. Er hynny, lle ystyriwyd bod angen gwelliannau, gwnaeth y trwyddedai ymrwymadau boddhaol i drafod y materion, a bydd yr arolygwr safle yn monitro cynnydd yn ystod ymweliadau'r dyfodol. Os oes angen, bydd ONR yn cymryd camau gorfodi rheoleiddiol ffurfiol i sicrhau y gweithredir mesurau unioni yn ôl amserlenni rhesymol ymarferol.

Ymarfer Dangos Radsafe Ynys Môn

Mae'r Rheoliadau Cludo Nwyddau Peryglus a Defnydd o Gyfarpar Pwysedd Cludadwy (CDG) Atodiad 2 yn ei gwneud yn ofynnol i'r anfonwr gael trefniadau parodrwydd am argyfwng wrth drin â damweiniau yn ymwneud â chludo deunyddiau ymbelydrol. Mae Magnox Limited yn cydymffurfio â'r gofyn hwn a defnyddio cynllun Radsafe, a yw'n aelod ohono, fel rhan o'i drefniadau parodrwydd am argyfwng.

Gwylodd arolygwyr ONR ymarfer dangos Radsafe "Ynys Môn", sef ymarfer diogelwch wedi'i gynllunio i ddangos effeithiolrwydd trefniadau parodrwydd am argyfwng Radsafe ar safle Wylfa. Barnodd yr arolygwyr fod Magnox Limited wedi dangos cydymffurfiaeth llwyr â'i drefniadau am drin ag argyfwng Radsafe. Yn ystod clywed adroddiad am y safle, cadarnhaodd yr ONR iddynt weld meysydd leiaf am welliannau ac oedd hefyd wedi cael eu gweld gan staff y safle.

2.2 Gwaith arall

Cynhaliwyd cyfarfod cyfnodol rhwng yr arolygydd safle a'r cynrychiolwyr diogelwch, i gefnogi eu swyddogaeth am gynrychioli cyflogeion a derbyn gwybodaeth am faterion sy'n cael effaith ar eu hiechyd, diogelwch a lles yn y gwaith.

3 MATERION ANARFEROL

Mae'n ofynnol i drwyddedai gael trefniadau i ymateb i faterion a digwyddiadau anarferol. Bydd arolygwyr ONR yn barnu digonolrwydd ymateb y trwyddedai, gan gynnwys unrhyw gamau a gymerir i weithredu unrhyw welliannau sydd eu hangen.

Mae'r 'International Nuclear and Radiological Event Scale' (INES) yn system hysbysu ar gyfer cyfathrebu gwybodaeth am bwysigrwydd diogelwch mewn digwyddiadau yn cynnwys ffynonellau ymbelydredd, yn brydlon ac yn gyson. Pwrpas y system yw hwyluso cyfathrebu rhwng y gymuned dechnoleg, y cyfryngau a'r cyhoedd. Mae'n cynnwys ystod eang o ymarferion, gan gynnwys defnyddio ffynonellau ar gyfer defnydd diwydiannol a meddygol, gweithgarwch mewn safleoedd niwclear, a'r cludo deunyddiau ymbelydrol. Mae graddfa INES yn mynd o 0 (dim pwysigrwydd diogelwch) i 7 (damwain difrifol).

Yn ystod y cyfnod adrodd, hysbysodd Magnox Limited i ONR am ddigwyddiad wedi'i ystyried fel lefel 1 ar raddfa INES (eithriad). Ni wnaeth y digwyddiad, yn ymwneud â ffitio sêl eilaidd yn anghywir ar fflasg arbelydru cludiant tanwydd, arwain i deunyddiau ymbelydrol wedi'u colli neu dianc. Adroddodd Magnox Limited fod hyn yn ailddigwyddiad ac maen nhw wedi gweithredu yn syth i atal yr un peth rhag ddigwydd eto. Roedd Arolygwr Safle ONR yn fodlon gyda'r camau a gymerwyd a bydd yn ystyried a oes angen gweithredu rheoleiddiol bellach unwaith mae Magnox Limited wedi cwblhau ei adolygiad am y digwyddiad.

4 GWEITHGARWCH RHEOLEIDDIOL

Gall ONR gyflwyno dogfennau ffurfiol i sicrhau cydymffurfiad â gofynion rheoleiddiol. O dan amodau trwydded safle niwclear, mae ONR yn cyhoeddi dogfennau rheoleiddiol, sydd naill ai yn caniatáu gweithgaredd neu'n mynnu bod weithredu o'r fath yn digwydd; fel rheol gelwir rhain yn 'Offerynnau Trwydded' (LIs), ond maent yn ymddangos mewn ffurfiau eraill weithiau. Ar ben hynny, gall arolygwyr gyflwyno Hysbysadau Gorfodi i sicrhau gwelliannau i ddiogelwch.

Ni chyflwynwyd LIs na Hysbysiad Gorfodi yn ystod y cyfnod.

5 NEWYDDION GAN ONR

Ar gyfer newyddion a diweddariadau mwyaf diweddar gan ONR, ewch i'r wefan a chofrestru ar gyfer ein e-bwletin (<http://www.onr.org.uk/ebulletin/index.htm>).

Yn Ionawr 2018, derbyniodd ONR ganlyniadau ei arolwg rhanddeiliaid allanol cyntaf. Cynhaliwyd yr arolwg gan YouGov ar ran ONR. Gwahoddwyd ystod eang o randdeiliaid i gymryd rhan mewn arolwg ar-lein, a derbyniwyd 351 o ymatebion. Yn ychwanegol at arolwg ar-lein, cynhaliwyd nifer o gyfweiliadau trylwyr gyda rhanddeiliaid. Ar y cyfan, dengys y canlyniadau fod ONR yn cael ei gweld fel sefydliad sy'n perfformio yn uchel gyda llawer o hyder gan rhanddeiliaid, ond mae 'na meysydd lle mae angen gwelliannau a byddwn ni'n gweithio ar rhain gyda'n rhaniadau dros y misoedd nesaf. Gellir gweld canlyniadau'r arolwg yn ein cylchlythyr Mawrth 2018 sydd ar gael ar wefan ONR.

Yn Chwefror 2018, cynhaliodd ONR ei gweminar gyntaf yn dilyn y cyhoeddiad 'Guide to enabling regulation in practice.' Roedd Prif Arolygydd Niwclear, Mark Foy, a'r Dirprwy Brif Arolygydd, Mike Finnerty, ar gael i ateb cwestiynau am y ganllaw a chynlluniwyd i ddangos enghreifftiau gweithredol o alluogi rheoleiddio yn ymarferol. Mae hyn yn ddull newydd cyfathrebu ar gyfer ONR a byddwn ni'n cynnal gweiminarau bellach ar bynciau gwahanol dros y misoedd nesaf. Os hoffech ymuno â gweminarau'r dyfodol, yna gysylltwch â'r Tîm Cyfathrebu ONR drwy e-bost contact@onr.gov.uk

Yn Mawrth 2018, cynhaliodd ONR yr cyntaf o ddau gyfarfod eleni gyda chynrychiolwyr ar draws cymuned NGO. Wedi'i gynnal yn Birmingham, aeth rhyw 15 o gynrychiolwyr NGO i'r cyfarfod o 11 sefydliad gwahanol. Trafodwyd y pynciau canlynol: Amddiffyniadau Gwladol hyd at ddiddymu'r DU o Euratom; Trefniadau Parodrwydd am Argyfwng; a'r canlyniadau Arolwg Rhanddeiliaid ONR. Mae'r cyfarfod nesaf wedi'i drefnu ar gyfer Hydref 2018. Rydym yn awyddus i godi'r nifer o bobl mewn trafodaeth ag ONR am ddiogelwch niwclear a materion diogelwch a hoffem ymestyn gwahoddiad i aelodau'r SSG, a'r LLCs i ymuno â'n rhaglen ymgysylltu. Am ragor o fanylion, cysylltwch â ni drwy e-bost contact@onr.gov.uk

6 CYSYLLTIADAU

Office for Nuclear Regulation

Redgrave Court

Merton Road

Bootle

Merseyside

L20 7HS

gwefan: www.onr.org.uk

e-bost: ONREnquiries@onr.gsi.gov.uk

Cyhoeddir y ddogfen hon gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR). I gael rhagor o wybodaeth am ONR, neu i adrodd am anghysondebau neu wallau yn y cyhoeddiad hwn, ewch i <http://www.onr.org.uk/feedback.htm>.

© Swyddfa Rheoleiddio Niwclear, 2018

Os dymunwch aildefnyddio'r wybodaeth hon, ewch i www.onr.org.uk/copyright.htm am fanylion.
Cyhoeddwyd 06/18

Ar gyfer dogfennau cyhoeddedig, mae'r copi electronig ar wefan ONR yn aros fel y fersiwn mwyaf cyfredol sydd ar gael i'r cyhoedd ac mae copïo neu argraffu'r ddogfen yn golygu nad yw'r ddogfen hon wedi'i rheoli.